

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	
Pe un an	100 Lei
Pe jumătate de an	50 "
Pe un pătrar de an	25 "
Un număr	2 Lei.
Pentru străinătate pe un an	150 Lei.

Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.

Prețul inserțiunilor:	
Pentru publicațiuni oficioase, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 90 Lei, până la 200 de cuvinte 120 Lei, de aci în sus 150 Lei	

Patriarhia românească.

În ședința solemnă a Sf. Sinod din 4 Februarie a. c., înalții ierarhi ai sf. noastre biserici autocefale ortodoxe române, de comun acord cu reprezentantul guvernului țării, au instituit patriarhia românească.

S'a săvârșit astfel un act de cea mai mare importanță — un eveniment epocal — nu numai pentru viitorul națiunii și al bisericii noastre, ci și pentru întreaga ortodoxie creștinească din Răsărit.

Biserica noastră avea dreptul la această înălțare, de care s'a învrednicit pe urma jertfelor, ce le-a adus pentru păstrarea unității sufletești a neamului și întru neștirbirea prestigiului bisericii ortodoxe creștine din Orient.

Soartea bisericii noastre a fost una cu soarta poporului nostru și istoria neamului nostru se confundă aproape în negura veacurilor cu însași istoria bisericii noastre. Credința ne-a fost mângâierea supremă în zilele de bejenie și biserica și-a îndeplinit rolul acesta cu prisosință. Pentru biserică n'au existat hotarele nefirești, cari despărțiau pe frați. Ea ne-a ocrotit dealungul veacurilor, ea ne-a înălțat și ne-a păstrat unitatea sufletească, împărțind și binele și răul în dreaptă frăție cu neamul, căruia i-a păstrat credința.

Voevozii nostri, ținând într-o mână spada și în cealaltă crucea, în totdeauna au dat bisericii însemnătatea ce trebuie să o aibă într'un stat creștinesc. Și ei au avut grijă să organizeze biserica în strânsă legătură cu nevoile neamului, păstrându-se legăturile cu patriarhia din Constantinopol și unitatea dogmelor, dela care biserica noastră nu s'a abătut nici când.

Voevozii nostri au fost vreme îndelungată și ocrotitorii bisericii ortodoxe din întregul Răsărit. Căci din principatele românești și din daniile voevozilor porniau odinioară darurile bo-

gate spre bisericile ortodoxe și nu arareori și cărți liturgice tipărite în limbi străine cu chel-tueala lor.

Pioșii noștri voevozii astăzi pot dormi liniștiți în umbra crucilor bisericii pravoslave, căci neamul românesc și-a întregit hotarele și a ajuns la constituirea politică definitivă a statului românesc.

Se putea oare, ca la constituirea definitivă a statului românesc biserica ortodoxă română, această parte integrantă a sufletului românesc care a colaborat la unirea neamului, să se lase la o parte?

Statele ortodoxe, când au ajuns la constituirea unei puteri politice mai mari, s'au gândit și la înălțarea supremei demnități sacerdotale, înălțând pe mitropolitul țării la rangul de patriarh. Așa a făcut-o Bulgaria și Serbia în evul mediu și așa a purces Rusia în vremurile mai noue.

După prăbușirea Rusiei, protectoara de odinioară a pravoslaviei, România mare a devenit pavăza ortodoxiei. Spre noi privește azi întreaga lume ortodoxă. Dela noi trebuie se pornească lumina ortodoxiei, care să dea tărie celor îngenunchiați și care să înveselească pe cei ce suferă pentru adevărata credință. Dela noi trebuie să pornească îndemnurile pentru deslușirea atâtor probleme mari, cari preocupă astăzi creștinătatea ortodoxă de pretutindeni.

Și în zilele Regelui desrobitor, care primul are gloria de a fi al tuturor Românilor, s'a dat și bisericii, și în afară, prestigiul celui mai înalt rang tradițional în biserica ortodoxă. Intemeierea patriarhiei, care este o consecință logică a unirii, era necesară pentru prestigiul nostru ca stat și biserică.

Intemeierea patriarhiei românești este afirmarea puterii noastre spirituale — alături de cea politică!

Inființarea patriarhatului românesc.

Ședința solemnă dela Sf. Sinod.

Ședința Sf. Sinod din 4 Februarie a. c. a căpătat însemnătatea unui act istoric, căci în această ședință s'a luat hotărârea privitoare la înființarea patriarhatului românesc.

Ședința solemnă s'a ținut sub președinția I. P. S. S. Mitropolitului primat Miron, în prezența dlui Al. Lăpedatu, ministrul cultelor și artelor.

În numele I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei — care fiind bolnav n'a putut participa la această ședință —, I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei a propus înființarea patriarhiei românești.

De ministru Al. Lăpedatu a arătat apoi, care este punctul de vedere al guvernului în această chestiune, scoțând în evidență necesitatea înființării patriarhiei românești.

P. S. Sa Episcopul Lucian al Romanului a citit memoriul facultății de teologie din Cernăuți, prin care se arată dreptul bisericii românești de a fi înălțată la rangul de patriarhat.

I. P. S. Sa Arhiepiscopul Gurie al Basarabiei și P. S. Sa Dionisie al Ismailului se exprimă pentru înființarea patriarhiei.

P. S. Sa Episcopul Vartolomeu al Râmnicului-Noului-Severin, în calitate de referent, citește apoi actul de înființare.

„Cu vrerea lui Dumnezeu și prin propriile lui puteri, poporul român a ajuns să-și arate, în hotarele străbune întregite și în libertățile lui, maturitatea desăvârșită și puternicia națională, la care s'a ridicat. Maturitatea și puternicia aceasta sunt în mâinile lui izbânzi, sunt în mâinile lui podoabe, sunt în mâinile lui zăcământuri de vlagă și înălțare; dar mai presus de orice, sunt drepturi și datorii, care îl leagă de astăzi înainte, în modul cel mai firesc, de trupul și de soarta națiunilor mari, adecă de răspunderile și de îndatoririle acelor popoare și state care au creat și continuă să creeze progresul în civilizația întregii omeniri. Poporul român de astăzi prin urmare s'a ridicat, în văzul lui și în văzul omenirii, prin însuși meritul său, nu numai peste robia și neisprăvirile lui de ieri, care l-au împiedicat să-și reverse, în opera de înaintare a lumii, întreaga valoare a propriei sale firi, dar s'a ridicat la rangul superior și demn de cooperat și de garant al acestei opere de progres general și de civilizație infinită.

Rangul acesta însă, întemeiat cum văzurăm pe puternicia și pe maturitatea lui de azi, impune poporului român obligația de a-și crea și de a-și însuși toate mijloacele și instituțiile, nu numai culturale, politice și economice de ordin civil și laic, dar și pe cele bisericesti, prin care să-și poată pune în valoare, pentru rolul

civilizator la care e chemat, sufletul, capacitățile și însușirile lui launtrice și să-și asigure, pentru binele comun, fructificarea trudelor și a izbânzilor sale. Ca o urmare firească deci a acestui rang și rol civilizator, poporul român își înființează de astăzi înainte, prin propria lui suveranitate, politică și bisericească, Patriarhatul pentru biserica ortodoxă română, recunoscând Mitropolitului de București al țării titlul de Patriarh al României în locul titlului de până aci de Primat al României. De astăzi înainte, în virtutea acestui act de superioară înzetrare bisericească Mitropolitul Capitalei române va purta ca titlu protocolar și canonic numirea de „Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Patriarh al României“. La înființarea Patriarhatului acesta românesc, Biserica și statul nostru au fost de altfel îndemnate și îndreptățite, pe lângă motivele de mai sus, și de sporirea, atât ca număr, cât și ca populație ortodoxă, a Eparhiilor țării.

Din opt câte au fost până la războiul întregirii neamului, eparhiile țării s'au ridicat astăzi la 18, adecă s'au sporit cu 10, avându-și între ele 5 Mitropolii și însumând cu toate la un loc o populație ortodoxă română de peste 14 milioane. Prin sporirea aceasta, România de astăzi a devenit o putere ortodoxă de mâna întâi în Orientul creștin, întrecând cu mult Jugoslavia, care are totuși de mult Patriarhatul său, reînviat din nou în zilele noastre, și însemnând pentru Biserica ortodoxă cea de a toată lumea, o temelie și un braț puternic de sprijin, cum din nefericire și din cea mai năngăiată durere pentru poporul și Biserica română, nu mai pot însemna ca număr și ca poziție socială, multe din vechile, din canonicile și din atât de strălucitele Patriarhate istorice ale ortodoxiei universale. Însemnătatea bisericească deci a poporului român de azi a contribuit și ea la creierea Patriarhatului românesc, tot așa după cum însemnătatea bisericească a Rusiei de dinainte de Țarul Petru cel Mare, a creat pentru Rusia de atunci Patriarhatul rusesc.

Să se știe însă, că pe lângă însemnătatea de azi a Bisericii românești, se cuvine să se mai țină seamă pentru creierea Patriarhatului de azi și de însemnătatea ei din trecut, adecă de rolul filantropic și ocrotitor pe care l-a jucat în susținerea Orientului creștin de sub turci, cu mijloacele bănești ale poporului român și cu mângăerile ei, cum și de rolul de apărătoare a credinții ortodoxe, în Orient, pe care Biserica română și-l-a îndeplinit în secolul al 17-lea împotriva protestantismului prin sinoadele dela Suceava și dela Iași și prin lucrarea intitulată: „Mărturisirea credinții ortodoxe“ a Mitropolitului român Petru Movilă, aprobată și folosită, după revizuirea ei de către patriarhii orientali, de toate bisericile ortodoxe. Pe baza acestor considera-

țiuni era firesc de sigur să se recunoască Bisericii și statului român nu numai dreptul, dar chiar și datoria de a-și crea în situația lor de acum, un Patriarhat românesc, ca cel pe care îl înființează astăzi Sf. Sinod.

În vederea deci a maturității și a puterniciei neamului românesc, devenit astăzi prin vrerea lui Dumnezeu și prin puterile lui, liber și întregit, în vederea obligațiunii acestui popor de a-și pune în valoare, pentru progresul și civilizația omenirii, maturitatea și puternicia lui și de azi și de mâine prin toate instituțiunile și mijloacele, pe care le-ar crede el necesare acestui scop, pe baza mai ales a autocefaliei noastre bisericesti, adică a dreptului bisericii ortodoxe române de a dispune liber de sine cum va găsi cu cale, în afară bine înțeles de dogme, de morală, de cult și de canoanele în legătură cu acest depozit comun și obligator pentru toate Bisericile popoarelor ortodoxe, Sf. Sinod al Bisericii ortodoxe române hotărăște în ședința sa de astăzi, 4 Februar 1925, cu consimțirea și a onor. guvern, înființarea Patriarhatului românesc, întâiul stătător al colegiului episcopal românesc având a se intitula pe viitor: „*Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei și Patriarh al României*“.

Hotărârea aceasta va fi înaintată și onor. guvern, spre întărire legală și spre sancționare de Majestatea Sa Regele Ferdinand I al României. În același timp, ea va fi comunicată și tuturor bisericilor surori din întreaga lume ortodoxă de Răsărit, care în vederea motive arătate mai sus, cum și a învățăturii Sf. Apostol Pavel din Romani, unde el le zice creștinilor, că sunt dator să se arate între ei: „unul pe altul cu dragoste frățească iubind, unul pe altul cu cinste mai mare făcând“ (Romani cap. XII. v. 10.), de sigur că nu vor întârzia să se bucure de această sporire în putere și în însemnătate a surorii lor române, trimițându-i cu drag și cu grabă frățeasca lor îmbrățișare și recunoaștere. —

Membrii Sf. Sinod au acceptat cu mare entuziasm propunerea referentului și au hotărât în unanimitate, ca I. P. S. Sa Miron, actualul Mitropolit primat al țării, să fie ridicat la rangul de Patriarh al României.

Luând apoi cuvântul dl. ministru Al. Lăpedatu, a făcut un documentat istoric al organizării bisericii ortodoxe române în cursul veacurilor, arătând rațiunile de stat, pentru care guvernul va da cu înaltă satisfacție formă legală hotărârei Sf. Sinod. Arată apoi, că instituirea patriarhatului nu schimbă întru nimic constituirea actuală a bisericii și nici nu alterează caracterul actual al vieții noastre bisericesti. Asemenea nu va schimba raporturile ei de până acum cu celelalte biserici homodoxe. Patriarhatul românesc va da un prestigiu și o autoritate bisericii noastre naționale și va fi și spre binele și folosul ortodoxiei în general.

S. Sa Patriarhul Miron, adânc emoționat, a rostit o cuvântare înălțătoare, arătând, că onoarea ce i-se face acum nu este adresată ființei lui vremelnice, ci sfintei biserici ortodoxe românești.

Ca un semn vizibil al acestui eveniment special — spune Sanctitatea Sa — îmi exprim dorința de a vedea împlinite următoarele deziderate ale întregii ortodoxii din România-Mare:

1. Crearea de numeroase burse pentru tinerii cari să meargă în centrele mari culturale din apus și răsărit, să studieze știința teologiei, și dintre cari să se recruteze apoi statul major al bisericii și al patriarhiei românești.

2. Reorganizarea facultății de teologie din București, ca să fie un centru de cultură teologică ortodoxă. Pentru aceasta propune înființarea a două noi catedre pentru literatura teologică slavă și pentru literatura teologică greacă.

3. Pe lângă patriarhia românească să se înființeze o mare academie de muzică bisericească orientală, în care să se poată studia și cultiva acest gen de muzică.

4. Ridicarea unei monumentale catedrale a neamului românesc, care să fie una din comorile de artă ale orientului european.

Expulsarea patriarhului din Constantinopol.

Răspunsul Turciei la nota grecească a fost remis ministerului Greciei din Angora. Turcia refuză să supună diferendul tribunalului din Haga și protestează împotriva amestecului Greciei, considerând această chestiune ca fiind de ordin intern.

Sf. Sinod al bisericii noastre, cum se face amintire într'altă parte a foii noastre, încă a protestat contra expulzării Patriarhului cu următoarea adresă:

„Sf. Sinod al bisericii ortodoxe din regatul României a luat cu adânc regret cunoștința, în ședința sa dela 5 Februarie 1925, despre știrbirea, ce s'a adus prestigiului Sf. Patriarhii ortodoxe ecumenice a Constantinopolului prin expulzarea Sanctității Sale noului Patriarh Constantinopolit.“

Considerând, că Patriarhia Constantinopolului reprezintă centrul spiritual al întregii biserici creștine ortodoxe de pretutindenea și că Tronul Patriarhal ecumenic are merite neperitoare pentru întreg creștinismul: biserica ortodoxă română și milioanele ei de credincioși au simțit o mare consternație în sufletul lor pe urma celor întâmplate cu Înalt Prea Sfântul titular al Tronului Patriarhal.

De aceea — în numele milioanele de credincioși români, — Sf. Sinod român protestează în contra unei asemenea intoleranțe, care nu se poate adminte în veacul al XX-lea și roagă Înaltul nostru Guvern, ca în — baza relațiilor de pretenie cu guvernul republicii turcești — să intervină pentru găsirea mijloacelor pacifice și umanitare pentru a se da satisfacție conștiinței jignite nu numai a

a Patriarhului expulzat, ci și a credincioșilor ortodoxi din România, cari sunt sufletește legați de centrul spiritual al ortodoxismului de la Constantinopol.

Iar Sanctității Sale Patriarhului Constantin a trimis următoarea telegramă de simpatie :

„Sf. Sinod al bisericei ortodoxe din r.egatul României a luat cu adânc regret cunoștință, în ședința sa de la 5 Februarie 1925, despre știrbirea, ce s'a adus prestigiului Sf. Patriarhii ecumenice a Constantinopolului prin expulzarea neumană a Sanctității Voastre dela reședința, care atâtea veacuri a strălucit ca un far de lumină a întregului creștinism.

Milioanele de credincioși Români, cari se simt strâns legați sufletește cu Tronul Patriarhal al Constantinopolului, ca centru spiritual al întregii ortodoxii, au fost adânc consternați de cele ce vi s'au întâmplat. De aceea au ridicat protest la Inaltul Guvern al României rugându-l a interveni pentru a se da Patriarhului și drept credincioșilor săi Români cuvenita satisfacție și a se aplana păcnic conflictul ivit.

Iar pe Sanctitatea Voastră Sf. Sinod român și întreaga țară vă asigură de frățeasca sa dragoste și simpatie, de respectul și iubirea milioanei sale de Români, rugând pe Dumnezeu a Vă mângăia și întări în suferințele ce le aveți.“

Desbaterile Sf. Sinod.

Sf. Sinod, după cum am fost anunțat, s'a reintrunit în 4-lea l. c. sub președinția I. P. S. Sale Mitropolitul primat Miron, pentru a lua în desbatere chestiunile rămase în suspens în sesiunea de toamnă a anului trecut.

De față erau înalții ierarhi, apoi dnii : Al. Lăpedatu, ministrul cultelor și artelor, V. G. Ispir, secretar gen. la Ministerul Cultelor și Artelor și St. Brădișteanu, directorul gen. al cultelor.

Ședința I-a a căpătat însemnătatea unui act istoric, căci în această ședință s'a luat hotărârea de a se înființa patriarhatul românesc.

În ședința II-a s'a decis, ca pentru demnitățile de patriarh să fie eligibili numai mitropolitii și episcopii în funcțiune. Sf. Sinod a delegat apoi o comisiune, compusă din I. P. S. Sa Mitropolitul Nectarie al Bucovinei și PP. SS. LL. Episcopii Vartolomeiu al Râmnicului și Lucian al Romanului, cari să redacteze actul, prin care să se facă cunoscut tuturor bisericilor ortodoxe înființarea patriarhiei românești.

Luându-se în discuție chestiunea expulsării Patriarhului ecumenic Constantin din Constantinopol, Sf. Sinod a hotărât, ca prin intermediul guvernului să se trimită o adresă protest guvernului din Angora, în care în termeni amicali să se arăte importanța ce o are patriarhatul ecumenic pentru întreaga lume ortodoxă și să se ceară renunțarea la actul expulsării. În același timp s'a hotărât să se trimită și o adresă de simpatie către S. Sa Patriarhul Constantin, care se află acum la Salonic.

În ședința III s'a luat act despre autocefalia bisericii ortodoxe din Polonia și s'a admis tipărirea mai multor cărți de ritual.

Sf. Sinod a decis apoi să se înființeze pe lângă cancelăria sinodală un post de translator pentru limba greacă.

Luându-se în discuțiune depedența eparhială a catedralei dela Alba-Iulia, pe care Congresul nostru național bisericesc o atribuisese arhidiecezei de Alba-Iulia și Sibiu, Sf. Sinod a hotărât, ca această biserică să fie dependentă de eparhia Clujului.

În ședința a IV-a Sanctitatea Sa Patriarhul Miron a făcut cunoscut, că donează Lei 300.000 pentru clădirea unei mănăstiri în satul Său natal Toplița-română.

S'a luat apoi în discuție proiectul de reorganizare a bisericei ortodoxe. D-l ministru Al. Lăpedatu a făcut o expunere a modificărilor făcute în proiectul de lege cu privire la această reorganizare. S'a discutat chestiunea învățământului teologic, a instanțelor de judecată a preoților, cât și chestiunea sărbătorilor oficiale a diferitelor evenimente naționale și dinastice.

D-l ministru Al. Lăpedatu a citit apoi decrerul de închidere a lucrărilor Sf. Sinod, iar Sanctitatea Sa Patriarhul Miron a adus mulțumiri membrilor Sf. Sinod pentru munca depusă, făcând apel pentru unirea tuturor în ce privește votarea legii de organizare a bisericei și a patriarhatului.

Două cărți bune.

Păr. Iosif Trifa, redactorul gazetei „Lumina Satelor“, a scos de sub tipar două broșuri :

1. „Evangheliile Duminecilor de peste an și tâlcuirea lor“, cu 30 ilustrațiuni, cartea I, pag. 40, form. mare.

2. „Cetiri și tâlcuiri din Biblie“, cu chipuri și icoane, cartea I, pag. 34, form. mare.

În dorul de a trezi în credincioși dragostea și dorința după Biblie, după cunoașterea și aflarea comorilor sufletești ce sunt în ea, — păr I. Trifa a scos de sub tipar aceste două broșuri, pentru ca să-și îplinească făgăduința dată cetitorilor săi dela „Lumina Satelor“, că va scoate în mai multe broșuri tâlcuirile evangeliilor, cari au apărut în revista sa, precum și tâlcuirile altor părți alese din Sf. Scriptură.

Pentru cei ce cunosc „Lumina Satelor“ nu mai este nevoie să arătăm, câtă simțire creștinească știe revărsa păr. I. Trifa în inimile credincioșilor dornici de a cunoaște și auzi; cuvântul Domnului. Sfinția Sa are darul și știe să talmăcească frumos și într'o limbă ușoară și cele mai profunde învățături din Sf. Scriptură.

În zilele critice de astăzi, când turma cuvântătoare este tulburată de ispitele vieții, aceste două broșuri sunt adevărată hrană sufletească nu numai pentru sufletele poporului de rând, ci pentru toți cei ce caută hrană și mângăiere sufletească.

Pentru popularizare încă sunt potrivite broșurile: Chipurile și icoanele religioase, cari preced textului biblic, sunt frumos executate. Afară de interpretarea textului și în legătura cu învățătura din Sf. Scriptură, se istorisesc și scurte și sugestive istorioare din viața omenească, apropiindu-se astfel învățăturile Mântuitorului de realitățile vieții noastre.

Broșura cea dintâi costă 15 Lei, iar a doua 10 Lei exemplarul.

Nu ne îndoim, că frații preoții vor răspândi în cercuri cât mai largi aceste publicații, cari prin belșugul de înțelepciune și simțire creștinească, ce se revarsă din ele, vor înviora și însănătoșa viața religioasă-morală atât de tulburată a credincioșilor noștri de astăzi. Pr. S.

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif sosește astăzi dela București.

Legea înființării patriarhatului, după cum anunță ziarele din capitală, a fost depusă pe birourile Corpurilor legiuitoare și pe săptămâna viitoare va fi și votată.

Indată după votarea și promulgarea legii se va face cu mare solemnitate învestirea noului patriarh.

Monumentul lui M. Eminescu. Un comitet a scriitorilor grupați în jurul revistei „Gândirea”, în frunte cu dl. ministru Tr. Moșoiu, ca președinte, au lansat un călduros apel pentru ridicarea unui monument poetului M. Eminescu, celui mai mare și mai nefericit erou al simțirii și cugetării românești.

Monumentul este vorba să se ridice în capitala țării și va împodobi primul rond dela Șosea, unde primăvara înfloresc teii...

Nu ne îndoim, că subscripția va avea rezultatul dorit. Până acum s'au semnat sume frumoase, — dl. gen. Tr. Moșoiu însuși a deschis subscripția cu suma de Lei 10.000. Contribuțiile se pot trimite la adresa revistei de mai sus, precum și redacției ziarului „Cuvântul” din București.

Expunerile ministrului de finanțe. D. Vintilă Brătianu a convocat pe reprezentanții presei, cărora le-a făcut declarații asupra scopului și rezultatului călătoriei sale în străinătate. A arătat rezultatele obținute la Paris la conferința interaliată, care a confirmat creanțele speciale ale României asupra Germaniei, între altele: bancnotele Băncii Generale și restituirea valorilor luate prin tratatul dela București. Deasemenea a arătat punctul de vedere al României în chestia despăgubirilor pentru distrugerile petrolifere. Deasemenea a arătat importanța chestiunii flotei lui Wrangel, sperând, că soluția luată va fi conformă cu interesul păcii europene. Relativ la tratativele urmate la Paris între reprezentanții României și ambasadorul Germaniei a căpătat impresia, că Germania refuză să recunoască drepturile României

„De aceea, a declarat d. Vintilă Brătianu, suntem acum siliți să aplicăm tratatul dela Versailles, relativ la sechestrarea și lichidarea bunurilor germane aflate în România, apoi să aplicăm taxa de 26 la sută asupra importurilor din Germania și tariful vamal în aur întreit pentru mărfurile statelor, cu care nu avem convenții comerciale”. Apoi d. ministru de finanțe a arătat, că nici decum n'a tratat un împrumut în străinătate, însă a expus chestia comercializării, declarând, că a găsit buna dispoziție a capitaliștilor străini, să participe la întreprinderile comercializate. Tratativele în acest scop vor începe zilele acestea. Legea minelor nu va fi modificată, însă unele amănunte ale aplicării vor fi schimbate. Deasemenea impozitul mobilier pentru străini va fi desființat, făcând o complectă egalizare a impozitelor asupra străinilor și românilor.

Reformațiune nouă în sânul bisericii reformate din România. În sânul bisericii reformate (calvine) din Ardeal s'au ivit în ultimul timp nemulțumiri cu conducerea actuală, precum și cu spiritul ce domnește în această biserică. Se știe, că mulți teologi calvini au studiat la facultățile teologice din Germania, unde s'au imbibat de spiritul ultra-naționalist al școlii Neo-Tübingiene, care explică chiar și sf. scriptură, singurul izvor de credință după concepția reformată — în mod simbolic, încât neagă reala înviere a lui Christos și vede numai alegorii în locul minunilor. Acest spirit negativ amenință cu mortificarea viața internă bisericească, de aceea mulți preoți reformați au întrezărit prăpastia spre care merg. În fruntea reformatorilor stă preotul calvin dr. Ioan Gyenge, prof. de liceu în Oradea-Mare, o persoană de cultură vastă, care într'un memoriu adresat guvernului a cerut autorizație să alcătuiască o „Biserică Reformată Liberă”, debarasată de greșelile bisericii reformate oficiale și pătrunsă de pietism. Preoții acestei biserici ref. libere nu reflectează la subvenția materială din partea statului, ci se susțin din contribuțiile benevole ale enoriașilor, dar recunosc dreptul de supremă inspecțiune al statului. Primind autorizația, preotul dr. I. Gyenge a și organizat prima comunitate în Oradea-Mare, unde enoriașii se adună de 2 ori în săptămână la rugăciune comună și la citirea sf. scripturi. („Leg. Rom.”).

Act de mulțumită. Cu ocaziunea ședinței festive a Societații de lectură „Ioan Popasu” dela Institutul teologic diecezan din Carans-beș, ținută în seara zilei de 3 Februarie 1925 (Întâmpinarea Domnului), au binevoit a contribui pentru augmentarea bibliotecii Societații următorii domni:

Câte 100 Lei: P. S. Sa Episcopul Dr. Iosif Tr. Badescu, primarul Fr. Pauk, prof. Dr. S. Poș, prof. P. Vuș, prof. Tr. Țunja, adv. Dr. G. Dragu, adv. Dr. N. Ionescu, L. Palik;

Câte 50 Lei: dir. de teologie Dr. P. Barbu, secr. cons. R. Ancușa, pres. Com. de avere I. Orzesco, consilier C. Pepa, dir. liceului I. Penția, ing. M. Cloșan;

Câte 40 Lei: preot T. Porumb, prof. G. Noaghea, med. Dr. C. Popasu, I. Dobromirescu;

Câte 20 Lei: președ. trib., Dr. G. Labonțiu, C. Zgă-
vârdea, preot A. Cioloca, ing. Ferdean, Dșoara A. Tinca,
Dna Băloni, L. N. Crainic;

Câte 10 Lei: Dșoara V. Hurduzeu și câte 5 Lei
L. Demetrovici și N. N.

Tuturor suprasolvenților le exprimăm și pe această
cale adâncă noastră mulțumită.

Comitetul Societății.

Retragerea hârtiei monedă de 1 și 2 Lei.
Ministerul de Finanțe înștiințează în mod oficial, că hâr-
tia-monedă de 1 și 2 Lei, care se află în circulație, va
fi retrasă pe ziua de 1 Aprilie 1925. Dela această dată
ea nu va mai avea nici o valoare. Retragere se face
incepând dela data înștiințării.

Casele publice vor primi aceste monede atât la
plăți, cât și la schimb. Monedele de hârtie intrate în
cassele statului nu vor mai fi puse în circulație.

Suma totală a hârtiei-monedă de 1, și 2 Lei, ce se
retrage, atinge cifra de 196.000.000 Lei.

CONCURSE.

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Consistor die-
cezan ddto 19 Aprilie a. c. Nr. 1776 B. ex. 1924, se
escrie din nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima
publicare în „Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postu-
lui II de paroh în parohia de clasa I. din *Sân-Mihaiu*,
protopresbiteratul Vârșetului, județul Torontal.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 33
jug. 532 st. □

2. Stola și birul uzitat.

Se obsearvă, că dările după realitățile primite în
uzufruct va avea să le supoarte însuși alegândul paroh
și tot dânsul va avea să îngrijească și de locuință, ne-
fiind casă parohială.

Se obsearvă, că în lipsă de concurenți cvalificați
pentru parohii de cl. I., se admit și concurenți cvalifi-
cați pentru parohii de cl. II.

Recurenți sunt poștiți a-și înainta petițiile de con-
curs, instruate conform Regulamentului pentru parohii,
Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșet
și sunt poștiți a se prezenta, cu prealabila încuviințare
a protopresbiterului, în sf. biserică în vre-o Duminică
ori sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în tipic și
cântare.

Sân-Mihaiu, din ședința comitetului parohial ținută
la 11/12 August 1924.

Corneliu Curei m. p.
paroh, preș. com. par.

George Datcu m. p.
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* m. p., pro-
topresbiter ort. rom. 3—3

Pentru ocuparea postului de paroh la parohia de
cl. II. din *Biserica-albă* (Belacrkva, Iugoslavia), protopres-
biteratul Bisericii-albe, în conformitate cu ordinul con-
sistorial din 14 Martie 1924 Nr. B ex 316 1924, se escrie
concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în
„Foaia Diecezană“.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială de 32 jug. pământ ară-
tor, după care alesul are să supoarte sarcinile publice.

2. Birul, stola și venitele îndatinat.

2. Nefiind casă parohială, alesul va avea singur să
se îngrijească de locuință, primind dela biserică un ajutor
anual de 1200 adecă: Unamiedouăsute Dinari, până la
cumpărarea unei case parohiale.

4. Retribuțiunea ce preotul va capăta ca catichet
la gimnaziu, la școala superioară de fete, dela școlile
elementare și la robi.

5. Molitvele (rugăciunile), cari să fac la biserică
noastră, încă aduc un venit lunar dela 100—400 Dinari

Doritorii de a ocupa acest post să-și trimită recur-
sele, instruate conform normelor în vigoare pentru parohii,
Prea Onoratului Oficiu protopresbiterat din Vârșet (Vrsac).

Tot odată sunt poștiți recurenții să se prezinte în
vre-o Duminică sau sârbătoare, cu prealabila încuviințare
a protopresbiterului tractual, spre a-și arăta dexteritatea
în cântare și oratorie.

Biserica-albă, din ședința comitetului parohial
ținută la 6 Iulie 1924 st. n. 3—3

Dr. Aurelu Novacu m. p. **Ioan Cămpurean** m. p.
preș. comit. par. not. comit. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* m. p. protopresbiter

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistor diecezan ddto
19 Aprilie a. c. Nr. 1776 B. ex 1924, se escrie a II-oară
concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în
„Foaia Diecezană“, pentru ocuparea postului de paroh
în parohia a II. de clasa I. din comuna *Grebenaf*, pro-
topresbiteratul Vârșetului, cu următoarele.

Emolumente:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 32
jugere și 1750 □ stânjeni pământ arător.

2. Stola și birul uzitat.

3. Casă parohială nu este, deci de locuință se va
îngriji alesul preot; afară de aceea va plăti și darea după
pământul ce-l folosește.

Dpritorii de a ocupa acest post să-și înainteze rugă-
rile, instruate conform Regulamentului pentru parohii,
Prea Onoratului Domn protopresbiter Traian Oprea în
Vârșet și sunt poștiți a se prezenta, cu prealabila încu-
viințare a protopresbiterului, în sfântă biserică în vre-o
Dumirecă ori sârbătore, spre a-și arăta dexteritatea
în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Grebenaf, din ședința com. par. ținută la 25
Nov. 1924. 3—3

Stefan Balea
preș. com. par.

Mihai Voin
not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* m. p. protopresbiter.

„PERVOVANA“ cassă de păstrare ca societate pe acții în PERVOVA.

C O N V O C A R E.

Domnii acționari ai cassei de păstrare „PERVOVANA“ ca societate pe acții în Pervova sunt invitați la

a XVIII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Pervova la 14 Martie 1925. la orele 10 a. m. în localitatea Institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Alegerea a 2 membri pentru autenticarea procesului verbal.
3. Rapoartele Consiliului de administrație și a cenzorilor despre agendele anului de gestiune expirat. Pertractarea și aprobarea bilanțului. Darea absoluturului. Propunerea Consiliului de administrație și a cenzorilor referitor la distribuirea beneficiului net.
4. Eventuale propuneri conform §-lui 11 din statute.

Consiliul de administrație.

Domnii acționari, cari doresc a participa cu vot decisiv în persoană sau prin plenepotențiatul d-lor, sunt rugați a-și depune acțiunile eventual plenipotențele până în 12 Martie 1925, orele 10, la cassa Institutului. Femeile se pot reprezenta numai prin persoane, cari au depus deja acțiunile la institut.

ACTIVA**CONTUL BILANȚ per 31 Decembrie 1924.****PASIVA**

Cassa în numerar	6523 85	Capital de acții	100000 —
Cambii de bancă	330225.—	Fond de rezervă	42990.—
„ cu acop. hipot	689250.—	„ „ „ special	2010.—
Bon la bănci	613 85	„ „ binefaceri	170 61
Cont curent	2323 40	Depuneri pe libele	354758.06
Efecte	32000 —	„ în Cont Crt.	11371.15
Mobiliiar	1 —	Reescont	448590 —
Debitori	646 07	Dividende neridicate	3356 90
		Tantieme	1630 56
		Diversi creditorii	5000 —
		Interese anticipative	72960 —
		Beneficiu net	18745 89
	1061583 17		1061583 17

DEBIT**CONTUL PROFIT și PERDERE per 31 Decembrie 1924****CREDIT**

Interese de depuneri	20109.72	Beneficiu reportat din anul 1923/914	1100 —
„ „ reescont	54924.—	Dobânzi și diverse venite	110538 21
„ „ Cont Crt.	68.33	Interese după efecte	62 25
Dare după interesele de depun.	2830.02		
„ către stat și comună	2696.—		
Imp. de 1% după cifra de afac.	1562.—		
Chirie și servitori	1200 —		
Spese, registre și imprimate de birou	5364 50		
Salare	4200 —		
Beneficiu net	18745 89		
	111700 46		111700 46

Pervova, la 31. Decembrie 1924.

Z. Miculescu m. p.
director executiv.Constantin Toplecean m. p.
cassar.**CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:**Gh. Usonescu m. p.
Bela Bagoly m. p.Petru Miulescu m. p.
C. Schwab m. p.Isidor Tătaru m. p.
Matei Teleagă m. p.

Subsemnatul comiter de cenzori am revidat și examinat conturile prezente și le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele Institutului.

Pervova, la 31 Decembrie 1924.

Ion Baderca m. p.

Gheorghe Jurcescu m. p.

Constantin Giurginca m. p.

I. Hațegan m. p.

M. Fischer m. p.